

Elena-Daniela
RUJOIU-SGONDEA

LA RĂSĂRIT,
TREMURUL...

ALL'ALBA,
IL FREMITO...

LIMES
editura

Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea

•

La răsărit, tremurul...

All'alba, il fremito...

Colecția METAMORFOZE
Coordonator MIRCEA PETEAN
Coperta CRISTIAN CHEȘUȚ

Grafica: TORINO BOCANICIU
Ilustrația copertei: RADU ROȘIAN

© Autoarea și Editura Limes, 2009
Str. Snagov, 3/19
400420 Cluj-Napoca
Tel./fax: 0264/544109; 0723/194022
Email: edituralimes@yahoo.com
www.edituralimes.ro
ISBN: 978-973-726-???

**Elena-Daniela
Rujoiu-Sgondea**

**La răsărit, tremurul...
*All'alba, il fremito...***

*Cu o prefață de GHEORGHE PERIAN
și o postfață de ION CHICHERE și
EUGEN EVU*

Editura LIMES

Elena Daniela RUJOIU-SGONDEA

Cluj-Napoca, 2009

Prefață

Dacă lăsăm deoparte perioada anilor '50, considerată adeseori un hiatus axiologic, putem spune că poezia românească din secolul douăzeci a fost dominată aproape în totalitate de modernism. De abia în deceniul al nouălea au început să apară semnele unei schimbări, care de atunci s-au tot înmulțit și s-au extins, în mare măsură sub acțiunea influențelor venite dinspre literatura americană, dar și sub presiunea evenimentelor care au dat României o nouă orientare istorică și culturală. Totuși modernismul n-a dispărut, cum în mod grăbit se afirmă uneori, ci doar s-a retras spre marginile literaturii, unde a găsit condiții prielnice de manifestare, fără a mai fi contestat sau tulburat de agitația permanentă, confuză și inovatoare, a centrului. Pe de altă parte, o revenire a modernismului nu poate fi exclusă pentru viitor, dacă ne gândim că avem de-a face, ca și în cazul romantismului, simbolismului sau barocului, cu unul din marile stiluri poetice europene, care odată create pot fi readuse într-o stare activă ori de câte ori va fi nevoie de ele.

Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea se numără printre ultimele preotese ale modernismului. Departe de frământările ce au loc în câteva metropole ale poeziei românești, ea continuă să întrețină cu sinceritate și fervoare cultul câtorva zei îndepărtați, aceiași pentru care au oficiat cândva și Blaga, și Nichita Stănescu, ca să amintesc doar doi dintre poeții cu influență asupra versurilor din această

carte. Atrasă de evanescențe și de imaterial, autoarea se ține departe și oarecum deasupra lucrurilor, a căror contingentă i se pare incompatibilă cu lirismul abstract și, ca urmare, de neacceptat într-o poezie ce se dorește pură. Ca toți modernii, poeta are deprinderea exprimărilor încifrate, aproape hermetice, cu obscurități și neînțeleșuri, ce pot și tind să creeze impresia unor profunzimi inextricabile. Practicând o adevărată arheologie a esteticii moderniste, ea redescoperă cu încântare principiul simbolist al sinestezii, prezent în audiția colorată, așa cum o cunoaștem încă de la Arthur Rimbaud, dar și în celelalte forme de suprapunere a senzațiilor.

În acord cu alți poeți ai secolului trecut, Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea crede în existența unui limbaj poetic, separat de limbajul uzual și alcătuit în mod preponderent din cuvinte care, prin puterea tradiției, au câștigat o vibrație lirică particulară și recunoscutibilă. Asemenea cuvinte, poetice prin consens și prin folosirea lor anterioară de către marii poeți, se găsesc din belșug în toate versurile din această carte: dimineață, lumină, curcubeu, mătase, cer, stele, vis, himeră, soare, nuferi, cântec. Predilecția autoarei merge însă către cuvintele mari, cu rezonanțe grave, ca o muzică de orgă, despre care se spune că nu pot să lipsească dintr-o poezie cu adevărat serioasă și cu reale deschideri metafizice: nemărginit, hierofanie, divin, sacru, neant, veșnicie, rugăciune, zeu, destin etc. Dorința poetei de-a se exprima în chip meșteșugit și de-a folosi cuvinte alese, cu străluciri diamantine, duce poezia înspre artificiu și ingeniozitate, amintind de manierism și

de gongorismul unor poeți spanioli dintre cele două războaie mondiale.

Deloc guralivă, prețuind brevilocvența și evitând explicitarea, grupându-și versurile în mici unități strofice (distihuri uneori, dar și catrene câteodată), autoarea dovedește o nesmintită atracție spre cugetare, scriind o serie de poezii reflexive, a căror temă este întotdeauna aceeași: condiția umană. De la Lucian Blaga, maestru al lirismului filosofic, a învățat știința de-a construi o definiție poetică, precum și arta de a-și încheia poeziile cu o interogație formulată în așa fel încât să mențină textul în ambiguitate sau în nedeterminare. Când multă lume ajunsese să creadă că influența lui Blaga s-a stins și că florile de mucigai ale lui Arghezi răsar pentru a doua oară în poezia românească, Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea vine să demonstreze contrariul și face din versurile ei o chezășie a remanențelor blagiene. Pe aceeași linie a reflecției, cu rădăcini în scrierile lui Blaga și Nichita Stănescu, pot fi amintite și cele câteva „situații poetice” (numite așa de către Ștefan Aug. Doinaș), care conțin elemente virtual epice, lipsite însă de o desfășurare de tip narativ. *Sidef*, *Nedreptate*, *O stea în țărână* și *Mit* sunt doar câteva din poeziile ce pornesc de la un germene epic, dar rămân statice până la capăt, fără o succesiune evenimentială propriu-zisă, confirmând în felul acesta definiția lui Doinaș.

Despre această înclinație epică, niciodată finalizată, vorbește și prezența în versurile Elenei-Daniela Rujoiu-Sgondea a unor „personaje”, figuri de pictori, violoniști, alpiniști și mai ales poete.

Convingerea autoarei este că acestea din urmă se deosebesc de oamenii de rând, sunt persoane dăruite cu har, căci asupra lor s-a oprit cândva degetul de lumină al îngerului. Figura creatorului este, așadar, glorificată, pusă deasupra oamenilor obișnuiți, văzută fie în compania „unui zeu călător”, fie pășind în urma unui car divin, dar întotdeauna răspândind în jurul ei o lumină albă, strălucitoare. Gesturile poetei sunt de ceremonial, sunt gesturi parcă studiate, însușite din tablourile vechilor maeștri sau din literatura hieratică a poeților religioși.

Cu toate acestea, se întâmplă nu o dată ca poeta să devină prizoniera unui univers feminin (*mundus muliebris*) și să evoce, precum multe din înaintașele ei, oglinda uzată, ciorapul fin de mătase și alte asemenea accesorii ale feminității. Erotica Elenei-Daniela Sgondea este una sentimentală, puțin suferindă, însoțită uneori de lacrimi și dominată de figura unui bărbat semeț, purtând o eșarfă cu roze, un bărbat care fascinează și de care femeia se apropie oarecum temătoare.

Poeziile cele mai reușite (*O stea în țărână, Enigmă, Sodef, Mit, Copacul bătrân, Violonistul, Floarea de colț*) au darul să ne amintească de farmecul oarecum îndepărtat al modernismului, de o sensibilitate care încă mai este în noi, de care încă nu ne-am desprins și ale cărei sclipiri au în continuare intensitate în versurile Elenei-Daniela Rujoiu-Sgondea.

Gheorghe PERIAN

Prefazione

Si potrebbe dire che la poesia romena del Novecento, a prescindere dagli anni '50, considerato un lato assiologico, è stata dominata quasi interamente dal Modernismo. Soltanto nell'ultimo decennio sono cominciati ad apparire i segni di un cambiamento, che da allora si sono moltiplicati ed estesi, in gran parte sotto l'influenza della letteratura americana, ma anche sotto la pressione degli eventi che hanno dato alla Romania un nuovo orientamento storico e culturale. Comunque il Modernismo non è sparito, come viene affermato a volte in modo affrettato, ma si è soltanto ritirato verso i margini della letteratura, dove ha trovato condizioni favorevoli per manifestarsi, senza essere più contestato o disturbato dall'agitazione perennemente confusa e innovatrice del centro. D'altra parte non si può escludere un ritorno nel futuro al Modernismo, se pensiamo che abbiamo da fare, come nel caso del Romanticismo, del Simbolismo o del Barocco, con uno dei grandi stili poetici europei, che una volta creati possono essere riattivati tutte le volte che c'è bisogno.

Elena -Daniela Rujoiu-Sgondea fa parte delle ultime sacerdotesse del Modernismo. Lontana dai tumulti di alcune metropoli della poesia romena, lei continua a serbare con sincerità e fervore il culto di alcuni degli dei lontani, gli stessi per i quali hanno celebrato Blaga e Nichita Stanescu, per ricordare solo due dei poeti che hanno influenzato i versi di questo libro. Attrata dall'evanescenza e

dall'immateriale, l'autrice sta in disparte e in un certo senso sopra le cose, la contingenza delle quali le sembra incompatibile con il lirismo astratto e di conseguenza inaccettabile in una poesia che si vuole pura. Come tutti i moderni, la poetessa ha l'abitudine dell'esprimere cifrato, quasi ermeneutico, con un'oscurità e un'incompresibilità che possono e tendono a creare l'impressione di profondità inestricabili. Praticando una vera archeologia dell'estetica modernistica, lei riscopre con gioia il principio simbolistico delle sinestesie, presente nell'audizione colorata come ci viene già da Arthur Rimbaud, ma anche nelle altre forme di sovrapposizione delle sensazioni.

In perfetto accordo con altri poeti del secolo scorso Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea crede nell'esistenza di un linguaggio poetico, separato dal linguaggio usuale e formato prevalentemente di parole che per forza della tradizione hanno guadagnato una vibrazione lirica particolare e riconoscibile. Tali parole, poetiche per consenso e per il loro uso anteriore fatto dai grandi poeti, si trovano abbondantemente in tutti i versi di questo libro : *mattino, arcobaleno, seta, cielo, stelle, sogno, chimera, sole, ninfee, canto*. L'autrice ha però una predilezione per le parole importanti, di risonanza grave, come una musica d'organo, che, si dice, non possono mancare in una poesia veramente seria e con reali aperture metafisiche : *sconfinato, ierofania, divino, sacro, il nulla, l'eternità, preghiera, dio, destino*, ecc. Il desiderio di Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea di esprimere con arte e di usare parole scelte, con brillantezze di diamante, porta la poesia verso artificio e ingenuità, ricordando il Manierismo e il Gongorismo di alcuni poeti spagnoli fra le due guerre mondiali.

Per niente loquace, apprezzando la brevilocuzione ed evitando di esplicitare, raggruppando i suoi versi in piccole unità strofiche (distichi a volte, ma anche quartine altre volte) l'autrice dà prova di una vera attrazione per la meditazione, in una serie di poesie riflessive con un tema comune : la condizione umana. Ha imparato da Lucian Blaga, il maestro del lirismo filosofico, la scienza di costruire una definizione poetica e anche l'arte di chiudere la poesia con un'interrogazione in modo da mantenere il testo in ambiguità o indeterminazione. Quando il mondo è arrivato a credere che l'influenza di Blaga si fosse spenta e che i fiori di muffa di Arghezi possano nascere per la seconda volta nella poesie romena, Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea viene a dimostrare il contrario e fa dei suoi versi una garanzia delle rimanenze blagiene. Sulla stessa scia della meditazione, con radici nelle opere di Blaga e Nichita Stanescu, possono essere ricordate anche alcune "situazioni poetiche" (così chiamate da Stefan Aug. Doinas) che contengono elementi virtualmente epici, privi però di uno sviluppo di tipo narrativo. *La madreperla, Ingiustizia, Una stella nella polvere e Mito* sono soltanto alcune delle poesie che partono da un germe lirico, ma rimangono statiche fino alla fine, senza una successione propriamente detta di eventi, confermando in questo modo la definizione di Doinas.

Di questa tendenza epica, mai finalizzata, parla anche la presenza nei versi di Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea di alcuni "personaggi" : pittori, violinisti, scalatori e soprattutto poetesse. La convinzione dell'autrice è che quest'ultime sono diverse dalla gente comune, che sono persone dotate di spirito, perchè su di loro si è fermato

Elena Daniela RUJOIU-SGONDEA

tempo fa il dito di luce dell'angelo. La figura del creatore è dunque glorificata, messa al di sopra della gente comune, vista sia in compagnia di "un dio viaggiatore", sia camminando dietro a un carro divino, ma emanando sempre una luce bianca, brillante. I gesti della poetessa sono quelli di un ceremoniale, sono gesti come studiati, appresi dai quadri dei vecchi maestri o dalla letteratura ieratica dei poeti religiosi.

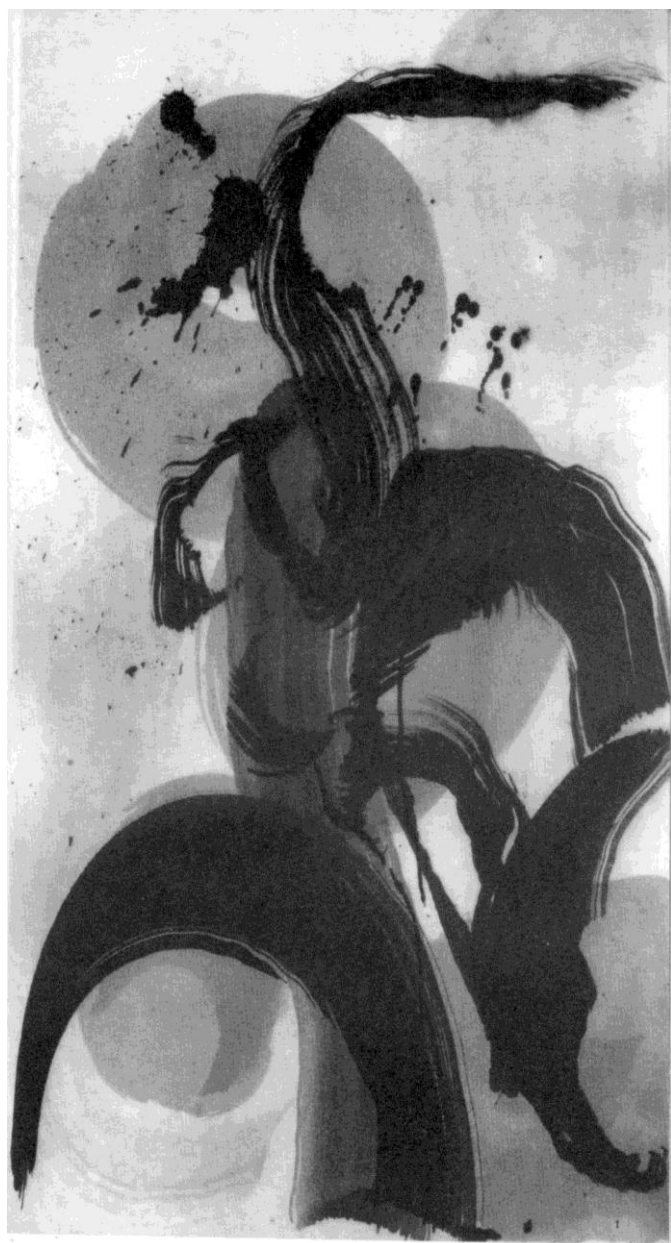
Con tutto ciò succede più di una volta che la poetessa diventi prigioniera di un universo femminile (*mundus muliebris*) ed evochi, come molte altre che l'hanno preceduta, lo specchio logoro, la calza fine di seta e altri simili accessori della femminilità. La poesia erotica di Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea è una sentimentale, poco sofferente, accompagnata a volte da lagrime e dominata dalla figura di un uomo superbo, con uno scialle di rose, un uomo che affascina e al quale la donna si avvicina quasi con paura.

Le più belle poesie (*Una stella nella polvere, Enigma, La madreperla, Mito, Il vecchio albero, Il violonista, Il fiore alpino*) ci ricordano in qualche modo il fascino in un certo senso lontano del Modernismo, una sensibilità che esiste ancora dentro di noi, di cui non ci siamo ancora staccati e i cui luccichi continuano ad avere intensità nei versi di Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea.

GHEORGHE PERIAN

(Traduzione di Gabriela Lungu)

La răsărit, tremurul... – *All'alba, il fremito...*

Partea întâi
Prima parte

SCHIȚE DE PORTRET
SCHIZZI PER UN RITRATTO

SUNT (I)

Sunt umbre în umbre
Ascund lumina.
Alți pași, alte urme
Ce duc nicăieri...

O spaimă din care
Revin în lumină
Pe iedera
Ochilor tăi.

Și sufletul
Plânge-a garoafă
Și vița
Se prinde-n cârcei.

ESISTONO (1)

*Ci sono ombre in ombre
Nascondono la luce.
Altri passi, altre tracce
Che portano in nessun luogo...*

*Una paura dalla quale
Ritorno alla luce
Sull'edera
Dei tuoi occhi.*

*E l'anima
Piange al garofano
E la vite
Si attacca nei cirri.*

SUNT (II)

Sunt șoapte în șoapte...
Sunt versuri ascunse în vers.
E-un timp care curge invers
Ne scrie cu creta, în noapte...
Ah, vântul a șters Sărutul; cunoașterea,
poate..

ESISTONO (II)

*Ci sono sussuri nei sussuri...
Ci sono versi nascosti nei verso
E un tempo che scorre all'incontrario
Ci scrive col gesso, nella notte...
Oh, il vento ha cancellato
Il bacio; la conoscenza,
Forse...*

TE VOI AFLA

Te voi afla
înflorit de întuneric
cum dimineața
cu degetele luminoase –

melci limpezi
să-ți caute
urmele în culcușul
curcubeului
din iarbă.

Cu lumina te voi afla
ca mătasea în foșnet
din melancolie
să te întorc
să te cunosc
să mă aflu...

TI TROVERO

*Ti troverò
fiorito dal buio
come il mattino
a luminose dita*

*lumache limpidi
che cerchino
le tue tracce nel giaciglio
dell'arcobaleno
nell'erba.*

*Con la luce ti troverò
come la seta nel fruscio
dalla malinconia
ti faccio tornare
per conoscerti
per trovarmi...*

SUFERINȚĂ

Cuvintele sunt
pietre bătrâne
șlefuite de
glasul grăbit.

Plâns al ochilor
– îndepărtați de cer.

Muntele în noi
oglindit.

SOFFERENZA

*Le parole sono
delle vecchie pietre
levigate dalla
voce affrettata.*

*Pianto degli occhi
allontanati dal cielo.*

*La montagna dentro di noi
riflessa.*

MI-A FOST DĂRUITĂ

Mi-a fost dăruită
ultima clipă
a unui zeu călător.

E târziu în lume.

Drumurile îmi aduc
urmele
lui spulberate.

Culeg semne
și iarba o număr
îți pregătesc
daruri

dimineața
fără cuvinte –

urme din cer.

MI FU REGALATO

*Mi fu regalato
l'ultimo istante
di uno dio passante.*

Fa tardi nel mondo.

*Le strade mi portano
le sue tracce
disperse.*

*Colgo dei segni
e conto l'erba
per te preparo
dei regali*

*la mattina
senza parole-*

tracce dal cielo.

SĂ NU MĂ AFLI...

Mă vei pierde mereu.
Să nu mă afli
de bucurii efemere
ca norii
scriind răsăritul
pe dunga de foc și
de aur a soarelui
viitor
sărutat cu privirile.
Veșnic!

NON TROVARM...

*Sempre mi perderai.
Non trovarmi
nelle effimere gioie
come le nuvole
scrivendo l'alba
sulla margine di fuoco e
d'oro del sole
futuro
baciato con gli sguardi,
Eternamente!*

TELEPORTARE

Se desprind găurile din asfalt
și urcă la cer
în ordine crescătoare.
Atunci va fi
„Sărbătoarea roților negre“
rulând nestingherite,
pe șosele albastre
cu destinația
spre pretutindeni...

TELEPORTARE

*Si aprono i buchi nell'asfalto
e salgono al cielo
in ordine crescente.
Allora sarà
"La festa delle ruote nere"
girando liberamente,
sulle strade blu
con una destinazione-
verso dappertutto...*

ANTIDOT

Când sufletul va elibera
catene saturate de dragoste,
D-24 și D-26,
atunci va fi nevoie
de un antidot cu catene
scurte și nesaturate
D-14 și D-16,
pentru a nu cunoaște
indescriptibila oprire
a destinului.

ANTIDOTO

*Quando l'anima libererà
catene sature d'amore
D-24 e D-26,
sarà bisogno
di un antidoto con catene
corte e non sature
D-14 e D-16,
per non conoscere
l'indescrivibile fermarsi
del destino.*

FEMEIA DE ZĂPADĂ

Părea să fiu
femeia de zăpadă.

(Ceva căzuse lent
din cerul jos...)

Ningea
printre cuvinte
pe o stradă

La seceriș
de umbre
fastuos

Părea să fiu
în iarna lor străină

Femeia care
ninge spre lumină.

LA DONNA DI NEVE

*Sembrava che io fossi
la donna di neve.*

*(Qualcosa era caduto lentamente
dal cielo basso...)*

*Nevicava
tra le parole
su una strada*

*Al falciar
fastoso
delle ombre*

*Sembrava che io fossi
Nel loro straniera inverno*

*La donna che
nevica verso la luce.*

**O STEA
ÎN ȚĂRÂNĂ**

Din nukul bătrân,
trăgeam cu praștia în stele.
Am doborât una după alta
până când...
steaua mea căzuse
în țărână.

NELLA POLVERE
UNA STELLA

*Dal vecchio noce,
tiravo con la fionda nelle stelle.
L'una dopo l'altra
le ho fatto cadere
fin quando
la mia stella cadde
nella polvere.*

ADRESA MEA

Adresa mea adevărată
E într-o poezie de
vis cenzurată.

Acolo păianjenii
nu dorm, ci lucrează
din aur de lună
voal de mireasă
pe-o rază.

Acolo
în paloarea
frunzișului
unde pământul
amar
înflorește
luminile toamnei...

Acolo aștept
să răsar.

IL MIO INDIRIZZO

*Il mio vero indirizzo
Si trova in una poesia
dai sogni censurata.*

*I ragni
non dormono, ma tessono
dall'oro lunare
un velo di sposa
su un raggio.*

*Lì,
nella pallore
del fogliame,
dove la terra
amara
fiorisce
le luci dell'autunno...*

*Lì aspetto
di sorgere.*

DOSARUL

Pagini
gândurile.
Imagini
memoria.

Ascuns
în spatele
ochilor mei.

Cineva caută.
Cotrobăie prin somn.

Noaptea mă apără
De ochii lor răi.

LA CARTELLA

*Pagine
i pensieri.
Immagini
la memoria.*

*Nascosto
dietro
ai miei occhi.*

*Qualcuno cerca.
Fruga nel sonno.*

*La notte mi difende
Dai loro occhi cattivi.*

SĂLBĂTICIND DOMESTICUL...

Viața e construită
din linii frânte și piedici,
praguri, coduri, ferestre și uși,
buzunare cu scai.
Case rotative!
Radio Color...
Oale ce fluieră muzical
gospodinele.
Uși cu ochi –
„când te văd, se deschid”.
Becuri cu ochi –
„când te simt, se aprind”.
În secolul acesta,
n-ai cum să fii ce ești.
Dresăm domesticul
Sălbăticiindu-l.

***INSELVATICHIRE
IL DOMESTICO***

*La vita e costruita
di linee spezzate e ostacoli,
di soglie, di codici, di finestre e porte,
di tasche con velcro,
Case rotative!
Radio "Color" ...
Pentole che fischiano musicalmente
dietro alle casalinghe.
Porte con occhi-
"quando ti vedono, si aprono",
Lampadine con occhi-
"quando ti sentono, si accendono",
In questo secolo
non puoi essere quello che sei.
Domiamo il domestico
Inselvatichendolo.*

ENIGMĂ

Ce descântec acceptă penelul
Să patineze în ulei,
Împleticindu-se-n culori,
Să prindă viață un tablou?

Eu ce colind să-i spun
Acestei pânze grunduite,
Să prindă chip de afrodite,
În noaptea sfântă de Crăciun?

Ce meșteșug mi-ar trebui,
Să scot din mână în tăcere,
Contur cu umbre și cu miere,
Pentru atunci când n-oi mai fi?

Ce inefabil să-mplinească
Himera viu dumnezeiască
Ca ochiul tău duios să-l pască?

ENIGMA

*Quale incantesimo accetta che il pennello
Pattini nell'olio,
Traballando fra i colori,
Per far nascere un quadro?*

*Io, che incanto devo dire
A questa tela mesticata,
Perchè prenda il viso d'Afrodite,
Nella Santa notte di Natale?*

*Che mestiere mi servirebbe,
Per far uscire in silenzio dalla mano,
Contorno di ombre e di miele,
Per quando non sarò più?*

*Che ineffabile riempia
La celeste e viva chimera
Perchè il tuo dolce sguardo lo pasca?*

RÂU DE NOROC

Ochii tăi...
îmi taie răsuflarea
din veșnicie.

Azi s-a născut
prin ei lumea.

Un curcubeu de foc
s-a născut din priviri.

Aruncat peste lume
Ca un râu de noroc.

FIUME DI FORTUNA

*I tuoi occhi...
mi tolgono il respiro
dall'eternità.*

*Oggi, tramite loro
è nato il mondo.*

*Un arcobaleno di fuoco
E nato dagli sguardi.*

*Gettato sul il mondo
Come un fiume di fortuna.*

AN PLOIOS

Primăvară.
Vizită neașteptată...
Furnici grăbite, cuvinte
Alergau încâlcite în propriile
Picioare,
Formând un mesaj
„An ploios”.
Vecinii s-au plâns
De același mesaj.

Vară.
Vizită neașteptată...
Târnavele au dat mâna cu
Mureșul.
Cel din urmă, mi-a inundat
Sufletul.
M-au părăsit ideile – departe
În munți
Frazele mele nu-și mai găsesc
Verbele.
Memoria cade ca o ciupercă
Apocaliptică.

ANNO PIOVIGGINOSO

Primavera.

Visita inaspettata...

Formiche frettolose, parole

*Correvano inciampando nei propri
piedi,*

Formando un messaggio

“Anno piovigginoso”.

I vicini si sono lamentati

Dello stesso messaggio.

L'estate.

Visita inaspettata...

Le Târnave hanno abbracciato

Il Mures.

Quest'ultimo, mi ha allagato

l'anima.

Mi hanno abbandonato le idee-lontano

Tra le montagne

Le mie frasi non trovano più

I loro verbi.

La memoria cade come un fungo

Apocalittico.

PERLA

Semăn cu mine
din altă lume.
Cândva,
am fost un copac prea grăbit
aveam rădăcinile-n trunchi
și coroana-n bucle.
Cineva,
m-a sădit
În Groapa Marianelor.
Atunci,
am primit
o perlă...
Talismanul meu,
din această lume.

LA PERLA

*Assomiglio a me
di un altro mondo.
Una volta,
sono stato un albero troppo affrettato
avevo le radici nel tronco
e la corona nei riccioli.
Qualcuno
mi ha piantato
nella Fossa delle Marianne.
In quel momento
ho ricevuto
una perla...
Il mio talismano,
in questo mondo.*

SIDEF

Pe sideful cochiliei,
acest melc și-a gravat
argintie amprentă
ca un semn de adio
al timpului stelar.

Semnul acesta pare
să fie
Numele meu
de sub ape.

LA MADREPERLA

*Sulla madreperla della conchiglia,
questa chiocciola ha inciso
un'argentata impronta
come segno di addio
del tempo stellare.*

*Questo segno sembra
essere
Il mio nome
dell'abisso.*

POEZIE

Cu plânsul
nu înalți biserici.
Râzând
nu rămâi în cunoaștere.

Între suferință și
libertatea din vânturi,
este un drum
ca o naștere.

POESIA

*Col pianto
non innalzi chiese
Ridendo,
non rimani nella conoscenza.*

*Tra la sofferenza e
la libertà nei venti,
esiste una strada
come una nascita.*

MIT

La gura căminului
urmărești povestea flăcării
pe pereții adormiți.

– Care-i eroul principal?

– Ah, doar cenușă.

MITO

*Davanti al caminetto
seguì la favola della fiamma
sulle pareti addormentate.
– Chi è il protagonista?
– Oh, soltanto la cenere.*

EȘUARE

Soarta îmbracă
haine de trântă,
haine de gală.

Ce mult te bucuri
de un deget
indicând
nenumărate
direcții...

FALLIMENTO

*La sorte indossa
abiti di lotta,
abiti di gala.*

*Quanto gioisci
per un dito
indicante
infinite
direzioni...*

PATINAJ

Stă gheața
cu capul plecat
s-o doară urma patinelor –
cum carnea ta,
sculptura
unghiilor mele.

PATTINAGGIO

*Tiene il ghiaccio
la testa piegata
per sentire il dolore
delle tracce dei pattini-
simile alla tua carne,
scultura
delle mie unghie.*

ÎNSĂMÂNȚĂRI

Cu frica omului
iubesc făpturile.

Dorințe se frâng
pe genunchi, a iubi

din ființa de sus

duioșia și urile
seamnă taina
care va fi.

SEMINAGIONE

*Con la paura dell'uomo
amo gli esseri.*

*I desideri si spezzano
Sui ginocchi, amare*

nell'essere dall'alto

*la dolcezza ed gli odi
seminano il mistero
che sarà.*

VERNISAJ

La inventarul
dintre umbre
am fost
vinovată privind.

Păianjen cu cruce
de aur
pândea
o lumină
păzind.

VERNISSAGE

*All'inventario
Tra le ombre
sono stata
colpevole, guardando.*

*Il ragno con croce
d'oro
spiava
sorvegliando
una luce.*

JOC

Tu ai murit
când te-ai desprins,
ori ai murit
când te-am atins?
De vină sunt
doar pașii mei.
Am să renunț
de-acum la ei.
Voi merge-n mâini!
Când vor urca
frunzele-n pom,
Eu voi zbura
cu mers de om.

GIOCO

*Tu sei morto
quando ti sei staccato,
o sei morto
quando ti ho toccato?
Colpevoli sono
soltanto i miei passi.
Rinuncerò a loro
d'ora in poi.
Camminerò con le mani!
Quando saliranno
le foglie sull'albero
Io volerò
con passo d'uomo.*

STARE

În suflet valsează
ploaia sentimentelor neînsuflețite.
Fața – e chipul din oglinda uzată
de atâtea imagini.
Ochii – luminează întunericul
Interior...
Iar lovitura gândului
lăsând cicatrice –
ajută ridurile să se nască.

STATO

*Nell'anima balla un valzer
la pioggia dei sentimenti inanimati.
Il viso – è il volto nello specchio usato
da tante immagini.
Gli occhi – illuminano il buio
Interno...
e il colpo del pensiero
lasciando cicatrici-
aiuta le rughe a nascere.*

SEMNAȚĂ „M“

Moartea a semnat pǎlmile
din pântecul mamei,
născând... înainte de timp.
Cu mâini rugătoare spre cer,
privirea pe cruce oprită,
cine-i poate desluși
răbdarea...
și ordinea lacrimilor?

FIRMATO "M"

*La morte ha firmato i palmi
nella pancia della mamma,
nascendo...prima del tempo.
Con braccia imploranti verso il cielo,
lo sguardo fermo sulla croce,
chi può intuire
la sua pazienza...
e l'ordine delle lacrime?*

INOCENȚĂ

Am întrerupt,
fără să știu,
o rază de lumină.
Și zâmbetul
se metamorfozează, subit,
în plânset de adio...
De atunci,
cuget la moartea clipei
cu durerea lemnului.

INNOCENZA

*Ho interotto
senza sapere,
un raggio di luce.
Anche il sorriso
si metamorfosa subito,
in un pianto d'addio...
da quel momento,
penso alla morte dell'attimo
col dolore del legno.*

EȘARFA-I DE ROZE

Cu puterea fumului
patinând pe oglindă,
el își sculptase viața
pe un taler imens.
pe piept agățată trăire –
o eșarfă brodată cu vers.
Și versul se lungește
asemeni vrejului de viță
și-i curge pe braț
o petală, o aripă,
un fel de mireasă
cu flacăra-n privire
sub chip de felinar
pășea semeț,
mândru de eșarfa-i de roze.

LA SUA SCIARPA DI ROSE

*Con la potenza del fumo
pattinando sullo specchio,
lui aveva scolpito la sua vita
su un immenso piatto.
al petto sentimento appeso-
una sciarpa riccamata con versi.
Ed il verso si allunga
come se fosse un viticcio
e gocciola sul suo braccio
un petalo, un'ala,
una specie di sposa
col fuoco nello sguardo
come un lampione
camminava superbo,
fiero della sua sciarpa di rose.*

O ALTFEL DE ORDINE

Sădeam gândurile
cu capul în jos.
E mai comod.
Ce bătaie să poarte
dezonoranta-mi armată
de semicercuri?
Contemplam cum
firave răsaduri
atingeau marginea legănată
a unui hamac deasupra haosului.

**UN ALTRO TIPO
DI ORDINE**

*Piantavo i pensieri
con la testa in giù.
E più comodo.
Che battaglia porti
il mio disonorato esercito
di semicerchi?
stavo contemplando come
deboli piantine
toccavano il margine doncolato
di un' amaca sopra il caos.*

LEGENDA CLIPEI

Ia uite cum umblă
clipa sălbatică...
Și tremuru-i
ciorap de mătase.
Te miră,
Căci nimeni nu-i știe
legenda
galbenului ei
dinspre moarte.

**LA LEGGENDA
DELL'ATTIMO**

*Guarda come cammina
l'attimo selvaggio...
E il suo tremolio è
calza di seta,
Ti stupisce,
Perchè nessuno sa
la leggenda
del suo giallo
di morte.*

DE CÂND...

De când cunoști,
ai început
să exploatezi sentimentele,
obosind privirea și gestul
de căpătâi.

De când te-nfrunți
ai început
să mănânci fructul oprit,
indispensabila otravă necesară
dintâi.

De când adulmeci
ai început
să înțelegi metamorfoza tămâiei,
cu harul ei liniștitor
de căpătâi.

De când vezi,
ai început
să bucuri în nuanțe sufletul,
dispersând neînțelesul
dintâi.

DA QUANDO...

*Da quando conosci,
hai cominciato
a sfruttare i sentimenti,
faticando lo sguardo e il gesto
fondamentale.*

*Da quando divori,
hai cominciato
a mangiare il frutto proibito,
l'indispensabile veleno necessario
primordiale.*

*Da quando fiuti,
hai cominciato
a capire la metamorfosi dell'incenso,
col suo calmante dono
fondamentale.*

*Da quando vedi,
hai cominciato
a rallegrare con sfumature l'anima,
dissipando il mistero
primordiale.*

De când auzi, ai început
nepregetând să ascuți,
chemarea agitatului cristal
de căpătâi.

De când lași urme
ai început
să mângâi insectele
zburând și uitând mersul
Dintâi

*Da quando senti,
hai cominciato
senza esitare ad ascoltare,
il richiamo dell'agitato cristallo
fondamentale.*

*Da quando lasci tracce,
hai cominciato
ad accarezzare gli insetti
volando e dimenticando la strada
primordiale.*

CĂUTARE

Urma pașilor
umblă prin păsări.
Sub un nuc,
petale de zbor
împodobeau plasa păianjenului.
La trapez...
lumina cădea în bulgări
adulmecând genunchi de leopard.

RICERCA

*L'orma dei passi
cammina tra gli uccelli
Sotto un noce,
petali di volo
adornavano la rete del ragno.
Al trapezio...
la luce cadeva a palle
fiutando ginocchi di leopardo.*

UMBRA

Când și-a frânt razele,
m-a găsit soarele
pe pământ,
pictându-mi umbra.
De atunci,
lumina
clivează-ntru păstrare
cu sfințenie plimbată
umbra.

L'OMBRA

*Quando si è spezzato i raggi,
il sole mi ha trovato
giù in terra,
dipingendo la mia ombra,
Da quel momento,
la luce
per serbarla dissipa
con santità portata a spasso
la mia ombra.*

ECONOMIE DE ANOTIMP

În trecerea
prin această lume,
am devenit
înainte de timp
înțelepți.
Am reușit
să facem economie
de un anotimp,
culegând mugurii
ca provizii de iarnă.

RISPARMIARE
UNA STAGIONE

*Attraversando
per questo mondo,
siamo diventati
prima del tempo saggi.
Siamo riusciti
a risparmiare
una stagione,
raccogliendo i germogli,
come provviste per l'inverno.*

APUS

Brațele lui ample,
puternice acorduri muzicale
îmbrățișându-mă
din spatele ochilor.

Petrecându-se muzica,
ochii mei s-au spart
în cristale tăioase
de piatra soarelui.

Fericit mă privea...
atunci,
am închis
cristal după cristal ochii,
am plătit cafeaua,
am plecat.

A reușit oare
să vadă
spaima adolescenței
de mult apuse
din ochii mei?

TRAMONTO

*Le sue ampie braccia,
forti accordi musicali.
abbracciandomi
da dietro gli occhi.*

*Finendo la musica,
i miei occhi si sono rotti
in cristalli taglienti
di pietra del sole.*

*Mi guardava felice...
allora,
ho chiuso,
cristallo dopo cristallo, gli occhi,
ho pagato il caffè,
sono andata via.*

*E riuscito, forse
a vedere
il terrore dell'adolescenza
molto tempo fa tramontata
nei miei occhi?*

ARIPĂ

„Moartea clipei“ –
este și ea o moarte,
iar eu stau ca un cristal viu
În vecinătatea lacului
deșirând malul pe un glob de
lacrimi...
Dar cine-mi zărește
bătaia pleoapei stângi
ca de aripă sacră?

ALA

*“La morte dell’attimo”
e anch’essa una specie di morte,
ma io sto come un cristallo vivo
vicino al lago,
sfilando la riva su un globo di
lacrime...
ma chi osserva
il battito della mia palpebra sinistra
come un’ala sacra?*

GINGĂȘIE

Un câine lătra maro
cu o bucată de soare
atârnată în suflet.

DELICATEZZA

*Un cane abbaia marrone
con un pezzo di sole
appeso all'anima.*

NEDREPTATE

Când ți-a pictat portretul,
pictorul a încurcat culorile
abuzând de albastru.
Multă vreme s-a crezut
că ești o himeră
nerecunoscându-te nimeni...

Înțelepții aceluia timp
au hotărât
să taie mâna dreaptă
pictorului care a îndrăznit
să-ți schimbe identitatea.

Albăstrimea privirii tale
e un abuz cenzurat.

INGIUSTIZIA

*Quando ha fatto il tuo ritratto,
il pittore ha sbagliato i colori
facendo troppo uso di blu.
Molto tempo si è creduto
che tu fossi una chimera
nessuno ti aveva riconosciuto ...*

*I saggi di quei tempi
hanno deciso
di tagliare la mano destra
del pittore che ha osato
cambiare la tua identità.*

*L'azzurro del tuo sguardo
È un abuso censurato.*

COPIL

Cu ochii mari ca ziua
la ora dimineții,
țipătul tău e nașterea
din nou a cuvântului
în lume.
Respirația ta
e un suspin
atemporal
încă ripostând
la intrarea în lume.

BAMBINO

*Con occhi grandi come il giorno
all'ora dell'mattino.
il tuo grido è la rinascita
della parola
nel mondo.
Il tuo respiro
è un sospiro
atemporale
ancora replicando
al suo ingresso nel mondo.*

INTERPRETĂRI

Câtă interpretare
poate desfășura
o pagină scrisă!
Presupunem că ești
la intrarea în vis,
și se făcea că...
brusc ai ieșit din somn
în strălucirea
de briliant
a realului!

E o eroare să fii celălalt.
Puțini oameni
își pot vâna clipa,
de la starea de veghe –
la starea de somn.

Erorile sistematic se repetă,
Ideile bune se întâlnesc,
Iar noi ne obișnuim cu anomaliile
Și uneori existăm.

INTERPRETAZIONI

*Quanta interpretazione
può contenere
una pagina scritta!
Supponiamo che ti trovi
all'ingresso nel sogno,
e sembra che...
bruscamente tu sia uscito dal sonno
nello splendore
di brillante
della realtà!*

*E un errore esser l'altro.
Pochi esseri
possono dare la caccia al loro attimo
dallo stato di veglia-
allo stato di sonno.*

*Gli errori sempre si ripetono,
Le buone idee s'incontrano,
E noi abituati alle anomalie
Avvolte esistiamo.*

TORNADA

Tornada privirilor,
A sentimentelor zguduitoare,
Golesc idei si umplu idealuri!

IL TORNADO

*Il tornado degli sguardi,
dei sentimenti sconvolgenti,
Svuotano idee e riempiono ideali!*

**INVITAȚIE
LA FÂNTÂNĂ**

Când a expirat cerul,
Cineva l-a ascuns
În fântână.

Pentru semenii mei,
Voi coborî...
Găleata în cer,

Căutându-l.

INVITO
AL POZZO

*Quando è scaduto il cielo,
Qualcuno l'ha nascosto
Nel pozzo,*

*Per i miei simili,
Farò scendere...
Il secchio nel cielo,*

Cercandolo.

IMAGINE DESFRUNZITĂ

Închinată tatălui meu

N-am știut
să caut
vântul ce curge
în oasele tale.
Ți-a trecut timpul
petrificând visul formă.
Acum, fiecare vers
e o ramură cu ace.
Fiecare punct –
e un atom ce plânge.
Cu primul tău mormânt
a început tăcerea.

IMMAGINE CADUCIFOGLIA

dedicata a mio padre...

*Non ho saputo
cercare
il vento che scorre
nelle tue ossa.
Il tuo tempo è passato
pietrificando la forma del sogno.
Ora, ogni verso
è un ramo con aghi.
Ogni punto –
è un atomo che piange.
Con la tua prima tomba
è cominciato il silenzio.*

SIMBIOZĂ

Tăcerea ta, uneori
obligatoriu suie
pe zidul ce sunt
vița-de-vie
captivă.

SIMBIOSI

*A volte, il tuo silenzio
si arrampica quasi obbligato
sul muro dove io sono,
la vite
cattiva.*

FIR

Cerul e plin de suflete
încât nu e loc
de aruncat
un fir de nisip.
Și timpul se schingiuie
cu propriile-i limbi.

GRANELLO DI SABBIA

*Il cielo è così pieno di anime
che non c'è più posto
per gettare
un granello di sabbia.
E il tempo si sta maltrattando
con le sue proprie lingue.*

ZODIACALĂ

În fălcile de briliant
ale dimineții,
se zbate tandru
liliacul ultimei zodii.

ZODIACALE

*Nelle mascelle di brillante
del mattino
si sbatte dolcemente
il pipistrello dell'ultimo segno zodiacale.*

TRUFIE

Mi s-a dat începutul.

Port pe față,
ca un rege tiran,
sfârșitul.

ORGOGLIO

Mi fu dato l'inizio.

*Porto sul mio volto,
come un re tiranno,
la fine.*

COPACUL BĂTRÂN

Năpădit de omizi,
împovărat de ramuri grele
sus, pe colina de lângă cer
pare un bătrân îngenuncheat
uitat în rugăciune
de veacuri...

L'ALBERO VECCHIO

*Invaso da bruchi,
stracarico di rami pesanti
là, sulla collina vicina al cielo
sembra un vecchio inginocchiato,
dimenticato nella sua preghiera
da secoli...*

DISCUȚIA

Așadar vrei să discutăm? Bine.
Dar puțin mai târziu.
Au trecut ceva ani.
Vino măcar să deschidem
... discuția.
Stai, nu pleca?!
Mai rabdă și tu, este vreme!
Vom continua să vorbim după moarte.
Vom avea timp berechet.
O mare de timp
din care vom bea cu paiul.
Pe îndelete, răbdători...
cu paiul.

LA DISCUSSIONE

*Dunque, vuoi che discutiamo? Va bene.
Ma un po più tardi.
Sono passati un pò d'anni.
Vieni, almeno per iniziare
....la discussione.
Fermo, non andare via!?
Abbi pazienza, c'è tempo!
Continueremo a parlare dopo
la morte.
Avremmo tempo sufficiente.
Un mare di tempo
dal quale berreno con la cannuccia.
Piano, con pazienza...
con la cannuccia.*

DUPĂ ÎNTUNERIC

Pentru că întunericul vine
și pleacă
merită să i te dărui.
Calde și reci respirații
efemere plutiri fără timp
până se crapă de ziuă
și sărutul neantului piere
ca urma unei mușcături
odată cu visul uitat.

DOPO IL BUIO

*Dato che il buio viene
e va via
merita che tu ti regali a lui.
Caldi e freschi respiri
effimeri voli senza tempo
fino all'alba
ed il bacio dell'infinito muore
come il segno di un morso
insieme ad un sogno dimenticato.*

BALANȚĂ

Hibernăm în vizuina
unei frumoase întâmplări
care se-ndepărtează oscilând
între vinovăție și așteptare.
Între „nu se poate întâmpla
nimic“
și „întâmplare e totul”.
O limită ia forma zării
o ieșire ia numele zborului,
o înfrângere
trece-n alt chip
între „nu se poate sfârși”,
și „posibil”
e un zid care suie
un arbore smuls
cu o pasăre.

BILANCIA

*Iberniamo nella tana
di una bella storia
che si allontana oscillando
tra la colpa e l'attesa,
Tra il "non può succedere
niente"
e "il caso è tutto"
Un limite prende la forma del cielo
un'uscita prende il nome del volo,
una sconfitta
passa su un altro volto
tra "non può finire",
e "possibile"
c'è il muro che s'innalza
un albero strappato
con un uccello.*

URMELE LUI

Din liniștea verticalei căzute
zări care vin se desprind
pe neobservate speranțe latente
din viitor cum lumina scăzută
în adâncul cenușii agită un duh

Urmele lui sunt o scriere sacră.

LE SUE TRACCE

*Dal silenzio della verticale caduta
orizzonti che arrivano si staccano
navvertitamente, speranze latenti
dal futuro come la luce cadente
nelle profondità della cenere agita uno spirito*

Le sue tracce sono una scrittura sacra.

VIOLONISTUL

Violonistul asculta vântul
izbindu-se de piatra cerului
imponderabila poartă a nopții

Undeva, un etaj nenumărat,
îi ascundea intrările
în partea aceea stranie a
timpului...

El învăța către zori
cocoșii cartierului
să redea dezordinea aceea
ciudată
sincronizându-se cu alt anotimp.

Când au intrat, vioara cânta
singură
pe o fereastră deschisă...

IL VIOLINISTA

*Il violinista ascoltava il vento
sbattere nella pietra del cielo
l'imponderabile porta della notte.*

*Da qualche parte, un piano non contato,
nascondeva le sue entrate
in quella strana parte
del tempo...*

*Lui insegnava verso l'alba
i galli del quartiere
a riprodurre quel disordine
strano
sincronizzandosi con l'altra stagione.*

*Quando sono entrati, il violino suonava
da solo
su una finestra aperta...*

POETA

Este un fel de fereastră deschisă
între somn și cuvinte.

Iubită de vânturile primăverii
și de grăbitele dimineții
zilele reiau numărătoarea cu
fiecare răsărit.

Trecerea soarelui peste frunte
reface urma roții de car divin
pe care o urmează știind că nu se
va pierde.

O fereastră umblă prin lume
și lumea este dincolo de ceea ce
se vede...

Lumea începe mereu înainte
cum lumina din lume începe
Semn poetei să-i dea.

LA POETESSA

*È una specie di finestra aperta
tra il sonno e le parole.
Amata dai venti della primavera
e dalle frettolose mattine
i giorni ricominciano a contare
insieme a ogni levar del sole.
Il passaggio del sole sopra la fronte
rifa l'orma della ruota del carro divino
che la segue sapendo
di non perdersi.*

*Una finestra viaggia nel mondo
ed il mondo si trova dietro a ciò che
si vede...
Il mondo comincia sempre prima di
come la luce del mondo comincia
a dare alla poetessa un segno.*

CULORI

Ochii ploii
Miliarde de roiuri
În curcubeul arcuind lumea.

Privind, parcă sunt pretutindeni
și lumina e cântecul soarelui

hierofanie

între timp și cuvânt

Între spectrul cel nemărginit
Eu care culoare sunt?
Pe care s-o cânt?

COLORI

*Gli occhi della pioggia
Miliardi di sciame
Nell'arcobaleno che sta arcuando il mondo.*

*Guardando, sembra che fossero dovunque
e la luce è il canto del sole.*

gerofania

tra tempo e parola

*In quell'infinito spettro
Quale colore sono?
Quale devo cantarlo?*

ORE INEGALE

Ore mici ale păsării captive
sub penajul exotic un bulgăre de lut
fierbinte
camuflaj al altei dimensiuni

Declinate la orele mele captive
sub penajul exotic al cuvintelor
argilă și frig... melodia zilei
uneori se extrage egală
și orele noastre
sunt clipă
deplină

iar poemul se face cuib, uneori
cuib de lumină...

ORE DISUGUALI

*Le piccole ore del'passero captivo
sotto l'esotico pennaggio una zolla
di terra
bollente
camufamento di un'altra dimensione.*

*Declinate alle mie ore captive
sotto l'esotico pennaggio delle parole
argilla e freddo...il canto della giornata
a volte si estraee uguale
e le nostre ore
sono attimi
interi*

*e il poema diventa nido, a volte
nido di luce...*

CÂNTECUL VEDERII ÎN SUS

Privim înspre cerul din cer
Ș-atunci depărtările pier

Cu nuferii limpezi pe ape
Celeste, ni-e zarea aproape

Cristalul de aer vibrează
Sub șire privirea-i o rază

Când gândul în sus o urmează
Ajungem soare-n amiază.

**LA CANZONE DEL VEDERE
IN ALTO**

*Guardiamo verso il cielo dal cielo
E allora le distanze svaniscono*

*Con limpide ninfee su acque
Celesti, l'orizzonte ci è accanto*

*Il cristallo di aria vibra
Sotto le biche lo sguardo è un raggio*

*Quando il pensiero in su lo segue
Diventiamo sole al mezzogiorno.*

FLOAREA DE COLȚ

Această sfidare înstelată
Pe umărul de monstru
Al ghețarului

Pare să ascundă ceva
Pentru cățărătorul nebun

Semnul ei nu piere din zodie
Odată cu smulgerea.

Cățărătorul își riscă
Doar viața

Piatra îi ascunde florii sămânța
O vindecă vântul și ceața....

IL FIORE DI ROCCIA

*Questa sfida costellata
Sulla spalla mostruosa
Del giacciaio*

*Sembra che nasconda qualcosa
Per il folle alpinista*

*Neppure strappandolo,
Il suo segno sparisce dal segno zodiacale*

*La scalatore rischia soltanto
La sua vita*

*La pietra nasconde il seme del fiore
Guarita dal vento e dalla nebbia...*

DACĂ?

Știu că și râurile dorm.
Ascult și sunt ascultată.
Stau la pândă pe mal
cumva mai ușoară deodată

Dacă visează și-n oglinda lor
sunt eu cea visată
ca o umbră de nor?

SE?

*So che anche i fiumi dormono
Ascolto e sono ascoltata.
Sto di guardia sulla riva
all'improvviso più leggera*

*se sognano e nel loro specchio
sono io quella sognata
come un'ombra di nuvole?*

**O ALTFEL
DE ARDERE**

Poate că timpul este o altfel
de ardere

Iar noi suntem cenușa lui vie.
Primăverile pleacă și vin
înflorindu-ne din veșnicie.

UN ALTRO ARDERE

*Forse il tempo è un'altro tipo di ardere,
E noi siamo la sua cenere viva.
Le primavere vanno e vengono
fiorendo noi dall'eternità.*

ECHIVOC

Cuvinte dezbrăcate de priviri
pe marginea emoției...
Eșarfe stăruind pe aerul
cutremurat
În imediata urmă a fugii.

Sau umbre care își caută lumina
pentru a da echilibru
poemului?

EQUIVOCO

*Parole svestite da sguardi
in riva all'emozione...
sciarpe rimanenti sull'aria
tremante
vicino alla fuga.*

*Oppure ombre che cercano la luce
per dare equilibrio
alla poesia?*

DEVIERE

Într-adevăr e posibil ca eu
să aud în culori
să văd totul în sunete

Însă atunci realul este?

DEVIAZIONE

*È veramente possibile che io
senta in colori
e veda tutto in suoni*

E allora, il reale esiste?

SETEA DE CUVINTE

Setea aceasta de cuvinte
nu din ființa mea pare a se isca
un joc fără margini, nici timp
iarăși mă împinge-nainte.

Dacă izvoarele lor sunt în sufletul meu
și în somn nu-s cuvinte, ci imagini
străine
al cui este soarele, când
Dumnezeu
îmi dă poezia
prin tine?

LA SETE DI PAROLE

*Questa sete di parole
sembra non nascere dentro di me
un gioco senza limiti e senza tempo
mi spinge di nuovo in avanti.*

*Se le loro sorgenti esistono nella mia anima
e nel sonno non esistono parole,
ma immagini estranee
di chi è il sole, quando
Dio
mi dà la poesia
tramite te?*

PRIMORDIALĂ

Într-o țară mică,
oamenii ridicau arborii
și toastau când ploua,
în cinstea invențiilor.
Ei gândeau în arginți,
zâmbeau în marmoră șlefuită,
ședeau în fotolii –
din jumătăți de ouă.
Ultima lor inovație –
pantofi cu tocuri sub degetele picioarelor
a fost omologată genial!

Însemnând înainte,
Mergeau înapoi
Cu mai multă viteză.

PRIMORDIALE

*In un piccolo Paese,
gli uomini alzavano gli alberi
e brindavano quando pioveva,
in onore alle invenzioni.
Loro pensavano in danari,
sorrivano in marmo levigato,
stavano su poltrone-
fatte di mezze uova.
La loro ultima innovazione-
scarpe coi tacchi
sotto le dita dei piedi
fu omologata geniale!*

*Col senso di avanti,
Andavano in dietro
Con più velocità.*

BĂNUIND CĂ EXIȘTI

Presupuneam că ești undeva
la intrarea în vis

O eroare ca o atingere
a fiarei în care nu crezi

O prudență mă ține în viață
bănuind că exiști...
știind că mă vezi.

SUPPORRE CHE ESISTI

*Supponevo che tu fossi
da qualche parte
all'ingresso nel sogno*

*Un errore come un tocco
della belva nella quale non credi*

*una prudenza mi tiene in vita
a supporre che esisti...
a sapere che mi vedi.*

NEÎNTREBARE

Fără
nici o întrebare,
m-am întors
de două ori cu răspunsuri.

La Răsărit
tremurul...

NONDOMANDA

*Senza
nessuna domanda,
sono tornata
due volte
con delle risposte.*

*All'Alba
il fremito...*

Partea a doua
Seconda parte

MOTIVE NIPONE
MOTIVI NIPPONICI

Învie iarba.
Sângele meu crește
vizitându-mă.

*L'herbe renaît.
Mon sang croît
en me visitant.*

*Das Gras erwacht.
Mein Blut nîmmt zu
indem es mich besucht.*

*L'erba rinasce.
Il mio sangue cresce,
visitandomi.*

*Grass raises from the dead
My blood is swelling
While visiting me.*

Balanța respiră.
Mă ține pe umeri
al treilea taler.

*La balance respire.
Le troisième plateau
me porte sur l'épaule.*

*Die Waage atmet.
Eine dritte Waagschale
Halt mich auf den Schultern.*

*La bilancia respira.
Il terzo braccio
Mi porta sulle spalle.*

*The scales breathe
The third dish
is holding me on its shoulder.*

Fără vreun sunet
un răsărit de soare.
Dau număr zilei.

*Tout doucement
un lever du soleil.
Je compte le jour.*

*Ganz sachte
Ein Sonnenaufgang.
Ich zahle den Tag.*

*Alba senza
nessun suono.
Do un numero al giorno.*

*A sunrise
With no sound.
I count the day.*

Umbra nu doare.
Trecerea ta numai
Blând mă lovește.

*On n'a pas mal d'ombre.
Seul ton passage
tendrement me frappe.*

*Der Schatten tut nicht weh.
Nur sanft trifft mich
dein Vorbeigehen.*

*L'ombra non duole.
Soltanto il tuo passare
Mi colpisce dolcemente.*

*Shadows don't hurt.
It's only your passing
that gently strikes me.*

Iarna caută
Cristale de gheață
În stropii ploii.

*L'hiver cherche
des cristaux de glace
dans les gouttes de pluie.*

*Der Winter sucht
die Eiskristalle
in den Regentropfen.*

*L'inverno cerca
dei cristalli di ghiaccio
nelle gocce della pioggia.*

*Winter is looking for
Ice crystals
In the drops of rain.*

Uitarea otrăvind
cerul nou în iarbă
asemeni și în stele.

*L'oubli empoisonnat
les nouveaux cieux dans l'erbe
tout comme dans les étoîles.*

*Die vergessenheit vergiftend
den neuen Himmel im Gras
sowie auch in den Sternen.*

*La dimenticanza ad avvelenare
il nuovo cielo nell'erba
cosi come tra le stelle.*

*Oblivion poisoning
the new sky in the grass
and also in the stars.*

Ce scumpă este
dulcea otravă dintâi
a realului.

*Particulièrement cher
le doux premier poison
du réel.*

*Wie teuer
das erste susse Gift
des Realen ist.*

*Quanto è caro
il primo dolce veleno
della realtà.*

*How precious the first,
sweet poison
of the real is!*

Viața-mpreună.
Înstrăinarea află
doar măști diverse.

*La vie réunit.
L'aliénation seule
porte des masques divers.*

*Leben vereint.
Die Entfremdung tragt
nur verschiedene Masken.*

*La vita insieme.
L'allontanarsi porta
Soltanto maschere diverse.*

*Life together.
Alienation wears
different masks only.*

Uneori noaptea
știe să îndure blând
uitarea noastră.

*Parfois, la nuit
supporte en silence
notre oubli.*

*Manchmal erträgt
die Nacht ganz still
unsere Vergessenheit.*

*A volte la notte
sa sopportare dolcemente
il nostro oblio.*

*Night sometimes
knows how to gently endure
our oblivion.*

Eu caut înțeleș
jocului formelor
în tăișul de colț.

*Je cherche un sens
du jeux des formes
dans le tranchant de l'angle.*

*Ich suche einen Sinn
des Formenspieles
im Eckschnitt.*

*Io cerco un senso
Al gioco delle forme
Nella lama dell'angolo.*

*I am looking for a meaning
of the games of shapes
into the corner blade.*

Beatitudine –
în ciuda stelelor
nu mă pot număra.

*Beatitude –
malgré les étoiles
je reste impaire.*

*Glückseligkeit –
trotz der Sternen
bin ich unzahlbar.*

*Beatitudine –
a dispetto delle stelle
io non posso contarmi.*

*Beatitude –
In spite of the stars
I remain uncountable.*

Învăță vrabia
pe scara de incendiu
mersul din zbor.

*En se défendant
le moineau apprend
le vol.*

*Aufder Brandtreppe
erlernt der Spatz
fliegend das Gehen.*

*L'uccello impara
a volare,
sulla scala d'emergenza.*

*While defending herself
the sparrow learns
how to fly.*

Rugându-se calp
călugăr cu rozariu
altar înghețat.

*Priant fausement
moine au rosaire
sanctuaire glace.*

*Falsch betender
Monch mit Rosenkranz
zugefrorener Altar.*

*Falsa preghiera,
monaco col rosario
altare ghiacciato.*

*Praying like a pharisee,
a monk with a
frozen rosy sanctuary.*

Câtă grandoare
în eleganța urcând
a unui schelet.

*Combien majestueuse
l'élégance montant
d'un squelette!*

*Welch Erhabenheit
in der steigenden Eleganz
eines Skelettes!*

*Quanta grandezza
nell'elleganza montante
di uno scheletro!*

*How magnificent
the elegance of a
rising skeleton!*

Lema – acela care nu minte
se poate numi
Poet.

*Lemme – celui qui ne ment pas
peut être nommé
Poète.*

*Lemme – der nicht lügt
kann sich
Dichter nennen.*

*Lema – chi non mente mai
può esser chiamato
Poeta.*

*Lemma – the one who doesn't lie
can call himself
a Poet.*

Ba, da!

O poetă autentică este Elena-Daniela Rujoiu - Sgondea din Orăștie. Personal aș fi preferat să-și înceapă cartea cu un poem „al rozei”, dar și garoafele sunt frumoase la butoniera unui elegant costum (am vrut să spun... volum). În fine *Pagini/ gânduri/ Imagini/ memoria și Viața e construită/ din linii frânte și piedici/ praguri coduri ferestre și uși...*, iar cuvintele, nu-i așa? sunt *furnici grăbite...* și bineînțeles câinii *latră maro. Câtă interpretare/ poate desfășura/ o pagină scrisă!* se miră poeta, iar acesta este primul semn al poeziei autentice: MIRAREA.

În poemul *Poeta* Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea scrie: *Este un fel de fereastră deschisă/ între somn și cuvinte*, adăugând mai către final: *O fereastră umblă prin lume/ și lumea este dincolo de ceea ce/ se vede...* Multe dintre poeme se încheie cu semnul întrebării. DA! ÎNTREBAREA MIRATĂ este cheia cu care se poate deschide Lumea în Cuvânt.

Nota de puritate, prospețimea și cum spuneam, reflexivitatea poemelor din acest volum, denunță (am vrut să spun anunță) o poetă talentată, dotată cu forță și gingășie în același timp. Ar trebui să evite ezitățile... de orice fel. Sunt multe fragmente de discurs liric frumos, încheat. Și chiar mici poeme. Să citim împreună poemul *Dacă: Știu că și râurile dorm./ Ascult și sunt ascultată./ Stau la pândă pe mal/ cumva mai ușoară deodată// Dacă visează și-n oglinda lor/ sunt eu cea visată/ ca o umbră de nor?*

Și în fond de ce n-ar fi norul în formă de pasăre? adăugăm noi, întrebându-ne mirător. (2000)

Ion CHICHERE

Ebbene, si !

**Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea di Orastie
è una poetessa autentica. Personalmente**

avrei preferito che cominciasse il suo libro con una poesia della "rosa", ma anche i garofani sono belli all'occhiello di un bel abito (volevo dire...libro). In fine *Pagine/ pensieri/ Immagini/ memoria e la Vita è costruita con linee spezzate e con ostacoli/ soglie codici finestre e porte...*, e le parole, non è vero? Sono *formiche che si affrettano...e certamente i cani latrano marrone. Quanta interpretazione può sviluppare una pagina scritta!* si stupisce la poetessa, e questo è il primo segno della poesia autentica: LO STUPORE.

In *La poetessa* Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea scrive: *è una specie di finestra aperta/ fra il sogno e le parole*, aggiungendo verso il finale: *Una finestra cammina nel mondo/ e il mondo è oltre ciò/ che si vede...* Molte delle poesie si chiudono con un segno interrogativo. SI! LA DOMANDA STUPITA è la chiave con la quale si può aprire il Mondo verso la Parola.

La nota di purezza, la freschezza e come dicevo la riflessività delle poesie di questo volume denunciano (volevo dire annunziano)

un poetessa di talento, piena di forza e di dolcezza nello stesso tempo. Dovrei evitare le esitazioni...di qualsiasi tipo. Esistono molti frammenti di un bel discorso lirico, coagulato. Leggiamo insieme la poesia *Se : So che anche i fiumi dormono/ Ascolto e sono ascoltata/ Sto all'erta sulla riva, in un certo senso più leggera all'improvviso/ Se sognano e nel loro specchio/ sono io quella sognata/ come l'ombra di una nuvola ?*

In fondo perchè la nuvola non potrebbe avere la forma di un uccello ? Aggiungiamo noi, domandandoci stupiti.

ION CHICHERE

(traduzione di Gabriela Lungu)

La primele acorduri...

„Ce descântec acceptă penelul/ să patineze în ulei/ împleticindu-se-n culori/ să prindă viață un tablou?” – intuieste inspirat Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea, aflată în pragul de mirată revelație a propriei sale poezii...

În acel dincolo al cuvintelor, abia schițat, este oarecum sugerat, deloc retoric, un fel de tablou tulburător al nașterii poemului ca o ființă, bunăoară mielul firav, clătinându-se amețit de primul aer, pe picioare... întocmai și pictura și poezia.

Întrebarea continuă, cum descântecul Ursitoarei: „Eu ce colind să-i spun/ acestei pânze grunduită/ să prindă chip de Afrodită/ în noaptea sfântă, de Crăciun”... „Ce meșteșug mi-ar trebui/ să scot din mână în tăcere/ contur cu umbre și cu miere/ pentru atunci când n-oi mai fi?! ce inefabil să-mplinească/ /himera tablou viu dumnezeiască/ ca ochiul tău duios să-l pască?” (*Enigmă*).

Așadar creația, nașterea poeziei, este precum a pruncului sfânt, este întrupare, este logos viu.

Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea face primii pași în poezie parcă fascinată de magia rostirii, mereu nouă pentru cei noi veniți, dintotdeauna pentru toți.

„Viața este construită/ din linii frânte și piedici/ praguri, coduri, ferestre și uși”, definește ea inspirat, în alt poem (*Sălbăticind domesticul*)... Elementele alese și enumerate se vor semnificative; simboluri preluate, iarăși din arta picturii, poate că autoarea este tentată de metafora plasticizantă, extracțiile coloristice, umbrele și luminile alternând frecvent în încercările ei.

Nu lipsește însă, dincolo de grave acorduri intim confesive, nici tușa sarcastică, ironică, ispita unei generații lirice asupra căreia stăruie încă umbra optzecistă. Găsim multe semne ale unei percepții oscilatorii, între dramatic și satiră, una de obicei amară,

frizând discursul moralizator.

În tentativa de a se autodefini, tânăra poetă acuză când cu o tandrețe „specială” (s-o numim feminină), când cu o sclipire fulgurantă de crochiu (vezi „motivele nipone”) atingerea realului deseori „gravid” de semnificații disimulate, puținătatea cuvintelor fiind compensată de densitatea revelatorie. Lucrul acesta este remarcabil la o debutantă și este probabil că exercițiile vor da mai târziu autentice haiku-uri, specie tot mai frecventă și la noi.

Autoarea atinge, înfiorată de inefabil, „marginea legănată a unui hamac pe haos”... Vede cum „umblă/ clipa sălbatică/... și legenda galbenului ei/ dinspre moarte”... Ușor suprarealistă, percepe „lumina adulmecând/ genunchi de leopard”... motivul Umbrei omniprezente revine sugestiv, contrapunct de echilibru în perspectiva semanticului, la lumină, dar și în interior, la sacru: „lumina clivează-ntru păstrare/ cu sfințenie plimbată/ – umbra” (Umbra)

Dragostea o tulbură și o relimpezește, gravă și senzuală: „Brațele lui ample/ puternice acorduri muzicale/ îmbrățișându-mă din spatele ochilor”... Poeta știe evita elegant frivolitatea, ieftinătatea eternelor re-definiții ale amorului, fără să devină totuși cinică, ipocrită, erosul fiind resimțit și decantat în fugare metafore, fără a stingheri exigențele unei lumi tot mai dezgolitoare, mai alienate.

Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea ne dăruiește o invitație, deopotrivă tandră și gravă, la contemplație, prin lirism, a lumii imediate, dar și de transcendere, revelatorie, transfigurativă, promițând o evoluție interesantă.

** text la volumul de debut „Încă nu” ..2000.*

Eugen EVU

I primi accordi...

''Quale incantesimo accetta che il pennello / pattini nell'olio / traballando fra i colori/ per far nascere un quadro ?'' – intuisce ispirata Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea, trovatasi sulla soglia di una stupita rivelazione della propria poesia...

In quell'''oltre le parole'', appena abbozzato, viene suggerito in qualche modo, per niente retoricamente, una specie di affascinante quadro della nascita della poesia come un essere, come un agnello debole, per esempio, vacillando stordido al contatto con la prima boccata d'aria...uguali la pittura e la poesia.

La domanda continua come lo scongiuro della Parca: ''Io, che incanto devo dire / A questa tela mesticata / Perchè preda il viso d'Afrodite / Nella Santa notte di Natale ?''...''Che mestiere mi servirebbe / Per far uscire in silenzio dalla mano / Contorno di ombre e di miele / Per quando non sarò più ? / Che ineffabile riempia / La celeste e viva chimera / perchè il tuo dolce sguardo lo pasca ?'' (*Enigma*)

Dunque la creazione, la nascita della poesia è come quella di Gesù Bambino, è incarnazione, è logos vivo.

Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea fa i primi passi nella poesia come affascinata dalla magia del dire, sempre nuovo per i nuovi arrivati, da sempre per tutti.

”La vita è costruita / di linee spezzate e ostacoli / di soglie codici finestre e porte” definisce ella ispirata in un’altra poesia (*Inselvaticire il domestico*)...Gli elementi scelti ed enumerati si vogliono significativi ; simboli presi di nuovo dall’arte della pittura, forse l’autrice è tentata dalla metafora plastica,dalle estrazioni coloristiche, le ombre e le luci alternando frequentemente nelle sue prove poetiche.

Non manca però, al di là dei gravi accordi intimamente confessivi, nemmeno il tocco sarcastico, ironico, proveniente da una generazione lirica sulla quale indugia ancora l’ombra degli anni ’80. Troviamo molti segni di una percezione oscillatoria, fra drammatico e satirico, generalmente amaro, verso il discorso moralizzatore.

Nel tentativo di autodefinirsi, la giovane poetessa accusa a volte con una tenerezza”speciale”(chiamiamola

femminile), a volte con una brillantezza fulminante di schizzo (vedi''i motivi niponici'') il tocco del reale spesso''gravido''di significati dissimulati, la pochezza delle parole essendo in questo caso compensata della densità rivelatoria. Una cosa notevole per una debuttante e probabilmente più tardi questi esercizi daranno vita a dei veri haiku, una specie sempre più frequente da noi.

L'autrice tocca commosa dall'ineffabile''il margine dondolante di un'amacca sul caos''...Vede come''cammina / l'istante selvatico...e la leggenda del suo giallo / dalla morte''...Leggermente surrealistica percepisce''la luce fiutando / ginocchio di leopardo''...il motivo dell'Ombra onnipresente ritorna in maniera suggestiva, contrappunto di equilibrio nella prospettiva del semantico, alla luce, ma anche nell'interiore, al sacro :''la luce / per serbarla dissipa / con santità portata a spasso / la mia ombra''.

L'amore la tormenta e la fa ridiventare limpida, grave e sensuale :''Le sue braccia grandi / forti accordi musicali / abbracciandomi dal dietro lo sguardo''...

La poetessa sa evitare con eleganza la frivolezza, la convenienza delle eterne re-definizioni dell'amore, senza diventare tuttavia cinica, ipocrita, il suo eros è risentito e decantato in fugaci metafore, senza disturbare le esigenze di un mondo che denuda sempre di più e che è sempre più alienato.

Elena-Daniela Rujoiu-Sgondea ci regala un invito, allo stesso tempo tenero e grave, a contemplare tramite il lirismo, il mondo immediato, ma anche il trascendere rivelatorio, transfigurativo, promettendo un'evoluzione interessante.

EUGEN EVU

(Traduzione di Gabriela Lungu)

Elena Daniela RUJOIU-SGONDEA

s-a născut în 11 Decembrie 1969, la Orăștie, jud. Hunedoara. Primele încercări literare datează din anii liceului.

Debutează în ziarul "Palia" din Orăștie (1990).

Debut editorial cu volumul de poezii *Încă nu...* (Schițe de portret și motive nipone), Ed. Destin, Deva, 2000.

Publică poeme, articole și traduceri în: „Matinal” (Valea Jiului), „Cuvântul Liber” (Deva), Revista „Arhipelag” (Deva), „Hunedoreanul” (Deva), „Provincia Corvina” (Hunedoara), „Semenicul” (Reșița), „Orient Latin” (Timișoara), Revista Scriitorilor Români din Dachau (Germania), Revista de cultură și artă Accademia Internazionale „Il Convivio” (Italia).

Poeme de-ale sale au fost traduse în franceză, germană, engleză, italiană (o plachetă bilingvă, Editura Magnoli Arte, 2007).

Este membră în Academia “Il Convivio” din Sicilia (din aprilie 2005). Este redactor al revistei “Provincia Corvina”.

Cărți publicate: *Încă nu...*, Editura Destin, Deva, 2000; *Glife transilvane/Effigi transilvane*, Limes, Cluj-Napoca, 2008.

La rugămintea poetului Ion Chichere a tradus două volume de poezie a doi poeți din Reșița: Ion Moșteoru, *Il bastone di Toulouse-Lautrec*, și Gabriela Gergely, *Latte da Un'altro mondo* (2003). A tradus în italiană 33 poeme ale poetului Ion Chichere. Și-a tradus în italiană volumul *Încă nu...*, care urma să intre într-o culegere bilingvă, împreună cu 33 de poeme ale lui Ion Chichere, proiect nerealizat, poetul amintit trecând la cele veșnice...(2004). A mai tradus masiv poeme de Eugen Evu, Ion Urda, Magdalena C. Schlesak (Germania), Teresia B. Tătaru (Germania) ș.a.

A tradus din italiană poeme de: Piera Rossi Celant, Maria Teresa Liuzzo, Vanni Speranza, Giovanni Formaggio, Santiago Montobbio ș.a.

A obținut numeroase premii la diferitele concursuri literare județene, interjudețene, naționale și internaționale la care a participat, dintre care menționăm: Premiul special

Elena Daniela RUJOIU-SGONDEA

international „Il Convivio” (Sicilia, 2005); Mențiune specială globală la unicul concurs global, „Nosside” – afiliat UNESCO – ediția a XXI-a (Reggio Calabria, 2005); Premiul „Novalis Kreis” pentru literatură feminină, cu volumul *Încă nu* și alte poeme, în cadrul Festivalului „Oktoberfest”, ediția a X-a jubiliară (München, 2005); Medalia de argint pur și titlul de „Nobila Donna Heraldica”, sub egida Accademiei „Francesco Petrarca” (Capranica/ Roma, iulie 2007); Premiul Italia și Coppa Roma, titrare „Literată a secolului XXI”, sub înaltul Patronat al Statului Italian, al Statului Vatican și al Regiunii Lazio (2007); Premiul I la Concursul internațional de literatură patronat de Accademia Delle Arti – Departamentul de Litere – „Citta di Castrovillari-Pollino”, Reggio Calabria (2007); Premiul literar-artistic „Una rosa per Santa Rosa” al Academiei Internaționale „Francesco Petrarca”, care constă din Premiul Viterbo cu Medalion și „Pocalul lui Petrarca” (aur pur, donat de Papa Ioan Paul al II-lea acestei Asociații) – în 2007 acesta a părăsit pentru prima oară Italia pentru a fi înmănat în 2008 altei merituose opere; Superpremio ex-aequo pentru cea mai bună operă din concurs la Prima Ediție a Premiului Literar Internațional „Il sentiero dei Briganti”, organizat cu Înaltul Patronat al Statului Italian, al Statului Vatican, al Senatului italian, al Ambasadelor Externe Preso la Santa Sede, al Consiliului Comunal și al Regiunilor din Europa, al Asesoratului de Cultură și Turism, al Regiunilor Lazio, Toscana, Umbria, Comunita Toscana del ‘Alta Tuscia Laziale, Provincia e Citta di Viterbo (septembrie 2007); În anul 2007 a primit, în municipiul Hunedoara, „Diploma de Excelență” pentru merite deosebite în consolidarea punților culturale romano-italiene; Premiul I la cea de-a cincea Ediție a Concursului Național de Poezie, Narațiune și Desen „SURRENTUM”, secțiunea HAIKU (Sorento, mai).

Proiect imediat:

Volumul de poeme *Tatuaje pe cer*, Editura Magnoli Arte.

Email: elena_sgondea@yahoo.com

Tel.fax:0040254247906

mobil: 0040740795462

Elena Daniela RUJOIU-SGONDEA

Nata e' 11 Dicembre 1969 a ORAȘTIE, prov. HUNEDOARA, Transilvania - Romania. I primi tentativi letterari risalgono agli anni di liceo.

Debuta nel giornale „Palia” di Orastie (1990).

Debutto editoriale con il volume di poesia “ÎNĂ NU...” (Ancora no...”), (ABBOZZI PER RITRATTO e MOTIVI NIPPONICI) – l'ultima parte del libro è stata tradotta in francese, tedesco, inglese, italiano-alla Casa Editrice Destin – Deva, 2000.

Pubblica poesie, articoli e traduzioni in: „Matinal” (Valea Jiului), „Cuvântul Liber” (Deva), „Arhipelag” (Deva), „Hunedoreanul” (Deva), „Provincia Corvina” (Hunedoara), „Semenicul” (Reșița), „Orient Latin” (Timișoara), La Rivista degli Scrittori Rumeni di Dachau, (Germania), La Rivista culturale e d'arte Accademia Internazionale „Il Convivio” (Italia).

È membro dell' Accademia “Il Convivio” di Sicilia (dall' aprile 2005). E redattrice culturale e traduttrice dall' italiano per la Rivista di letteratura e arte “Provincia Corvina” di Hunedoara .

Libri pubblicati: *Încă nu.../ Ancora no..., Destin, Deva, 2000; Glife transilvane/Effigi transilvane, Limes, Cluj-Napoca, 2008.*

In seguito alla richiesta poeta Ion Chichere ha tradotto due volumi di poesia di due poeti di Resita: Ion Moșteoru, Il bastone di Toulouse-Lautrec, e Gabriela Gergely, Latte da un'altro mondo (2003). Ha tradotto in lingua italiana 33 poesie di Ion Chichere. Ha tradotto in italiano il suo volume Încă nu..., che doveva entrare in una raccolta bilingue, insieme con 33 poesie di Ion Chichere, progetto non realizzato, in quanto quest'ultimo si è spento prima... (2004). Ha tradotto tante poesie di Eugen Evu, Ion Urda, Magdalena C. Schlesak (Germania), Teresia B. Tătaru (Germania) ș.a.

Ha tradotto in lingua rumena poemi di: Piera Rossi Celant, Maria Teresa Liuzzo, Angelo Manitta, Vanni Speranza, Giovanni Formaggio, Santiago Montobbio, Raffaele D'Oorazi, Karl Lubomirski, Leonardo Saraceni e certamente l'elenco può continuare con altri nomi.

Ha ottenuto tanti premi a diversi concorsi letterari o regionali, interregionali, nazionali e internazionali: Il premio speciale internazionale „Il Convivio” (Sicilia, 2005); La menzione speciale globale al unico concorso globale „Nosside” – affiliato

Elena Daniela RUJOIU-SGONDEA

all' UNESCO –XXI-a edizione (Reggio Calabria, 2005); Il premio „Novalis Kreis” per la letteratura femminile, con il volume „ÎNCĂ NU...”(Ancora no...”) e altre poesie, nell'ambito del Festival „Oktoberfest”,X-a edizione giubilare (Monaco di Baviera, 2005); La medaglia d'argento puro e il titolo di „Nobila Donna Heraldica”, sotto l'egida dell'Accademia „Francesco Petrarca” (Capranica/ Roma, luglio 2007); Il premio Italia e la Coppa Roma, come „Letterato del secolo XXI”, sotto l'alto Patronato dello Stato Italiano, dello Stato del Vaticano e della Regione Lazio (2007); Il primo premio al concorso internazionale di letteratura patronato dall'Accademia Delle Arti – Dipartimento delle Lettere – „Città di Castrovillari-Pollino”, Reggio Calabria (2007); Il premio letterario-artistico „Una rosa per Santa Rosa” dell' Accademia Internazionale „Francesco Petrarca”, „Calice di Petrarca” (oro zechino, donato dal Papa Giovanni Paolo II a questa Associazione nel 2005) – nel 2007 questo premio ha lasciato per la prima volta l'Italia per essere consegnato in Romania nel 2008 dalla vincitrice del Calice- ad un'altra merituosa opera; Superpremio ex-aequo per la migliore opera al concorso alla Prima Edizione del Premio Letterario Internazionale „Il sentiero dei Briganti”, organizzato sotto l' alto Patronato dello Stato Italiano, dello Stato Pontificio del Vaticano, delle Ambasciate la Santa Sede, del Consiglio Comunale e delle Regioni d'Europa, Assessorato per la Cultura e Turismo, Regione Lazio, Toscana, Umbria, Comunità Toscana del Alta Tuscia Laziale, Provincia e Città di Viterbo (settembre 2007); Nel 2007 ha ricevuto a Hunedoara il “Diploma di Eccellenza” per i meriti eccezionali nel consolidare i ponti culturali rumeno-italiani;il Primo Premio alla quinta edizione Premio Nazionale di Poesia, Narrativa e Disegno “SURRENTUM”, sezione HAIKU (Sorrento, Maggio 2008).

Progetto immediato:

Il Volume di poesie “Tatuaggi sul cielo”, La Casa Editrice Magnoli Arte di Castrovillari- Reggio Calabria-Italia

Email: elena_sgondea@yahoo.com;

Tel. /fax: 0040254247906

Cell.: 0040740795462

CUPRINS – SOMMARIO

Prefață (Gheorghe Perian)	5

SCHIȚE DE PORTRET SCHIZZI PER UN RITRATTO

Sunt (I)	16
ESISTONO (1)	17
Sunt (II)	18
ESISTONO (2)	19
Te voi afla	20
TI TROVERO	21
Suferință	22
SOFFERENZA	23
Mi-a fost dăruită	24
MI FU REGALATO	25
SĂ nu mă afli	26
NON TROVARMİ	27
Teleportare	28
TELEPORTATA	29
Antidot	30
ANTIDOTO	31
Femeia de zăpadă	32
LA DONNA DI NEVE	33
O stea în țărână	34
NELLA POLVERE UNA STELLA	35
Adresa mea	36
IL MIO INDIRIZZO	37
Dosarul	40
LA CARTELLA	41
Sălbăticind domesticul	42
INSELVATICHIRE IL DOMESTICO	43
Enigmă	44
ENIGMA	45
Râu de noroc	46
FIUME DI FORTUNA	47
An ploios	48

Elena Daniela RUJOIU-SGONDEA

ANNO PIOVIGGINOSO	49
Perla.....	50
LA PERLA	51
Sidef.....	52
LA MADREPERLA.....	53
Poezie	54
POESIA	55
Mit	56
MITO.....	57
Eșuare	58
FALLIMENTO.....	59
Patinaj.....	60
PATTINAGGIO	61
Însămânțări	62
SEMINAGIONE	63
Vernisaj.....	64
VERNISSAGE	65
Joc.....	66
GIOCO	67
Stare.....	68
STATO	69
Semnătă „M“	72
FIRMATO “M”	73
Inocență	74
INNOCENZA.....	75
Eșarfa-i de roze.....	76
LA SUA SCIARPA DI ROSE.....	77
O altfel de ordine	78
UN ALTRO TIPO DI ORDINE.....	79
Legenda clipei.....	80
LA LEGGENDA DELL’ATTIMO	81
De când.....	82
DA QUANDO... ..	83
Căutare.....	86
RICERCA.....	87
Umbra	88
L’OMBRA.....	89
Economie de anotimp	90

RISPARMIARE UNA STAGIONE.....	91
Apus.....	92
TRAMONTO.....	93
Aripă.....	94
ALA.....	95
Gingășie.....	96
DELICATEZZA.....	97
Nedreptate.....	98
INGIUSTIZIA.....	99
Copil.....	100
BAMBINO.....	101
Interpretări.....	102
INTERPRETAZIONI.....	103
Tornada.....	106
IL TORNADO.....	107
Invitație la fântână.....	108
INVITO AL POZZO.....	109
Imagine desfrunzită.....	110
IMMAGINE CADUCIFOGLIA.....	111
Simbioză.....	112
SIMBIOSI.....	113
Fir.....	114
GRANELLO DI SABBIA.....	115
Zodiacală.....	116
ZODIACALE.....	117
Trufie.....	118
ORGOGGIO.....	119
Copacul bătrân.....	120
L'ALBERO -VECCHIO.....	121
Discuția.....	122
LA DISCUSSIONE.....	123
După întineric.....	124
DOPO IL BUIO.....	125
Balanță.....	126
BILANCIA.....	127
Urmele lui.....	128
LE SUE TRACCE.....	129
Violonistul.....	130

Elena Daniela RUJOIU-SGONDEA

IL VIOLINISTA.....	131
Poeta	132
LA POETESSA	133
Culori.....	134
COLORI	135
Ore inegale.....	136
ORE DISUGUALI	137
Cântecul vederii în sus.....	138
LA CANZONE DEL VEDERE IN ALTO.....	139
Floarea de Colt.....	140
IL FIORE DI ROCCIA.....	141
Dacă?	142
SE?.....	143
O altfel de ardere	144
UN ALTRO ARDERE.....	145
Echivoc	146
EQUIVOCO	147
Deviere	148
DEVIAZIONE.....	149
Setea de cuvinte	150
LA SETE DI PAROLE.....	151
Primordială	152
PRIMORDIALE.....	153
Bănuind că ești	154
SUPPORRE CHE ESISTI.....	155
Neîntrebare	156
NONDOMANDA.....	157

MOTIVE NIPONE

Ba, da! (Ioan Chichere).....	175
La primele acorduri... (Eugen Evu)	179

ISBN 978-973-726-354-4

Fără
nici o întrebare,
m-am întors
de două ori cu răspunsuri.

La Răsărit
tremurul...

*Senza
nessuna domanda,
sono tornata
due volte
con delle risposte.*

*All'Alba
il fremito...*

ISBN 973726354-5

9789737263544